

Sampo Seppänen
13.10.2022

Valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto
Eduskunta
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asia: HE 154/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Energiateollisuus ry:n lausunto

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Energia-ala on suuressa murroksessa. Venäjän hyökkäyssodasta aiheutuneen energiakriisin taittamiseksi, hallituksen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja toimitusvarman energian takaamiseksi laajamittaiset investoinnit energiasektorille ovat välttämättömiä. Nämä ovat huomioitu pääsääntöisesti hyvin vuoden 2023 talousarviossa. Käymme lausunnossamme läpi Ilmastotavoitteiden osalta talousarvion keskeisiä asioita energia-alalle.

Vihreässä siirtymässä valtion ensisijainen rooli on edistää uusien teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa

Uusien teknologioiden kehittämisellä ja käyttöönotolla on keskeinen rooli fossiilisista tuontipolttoaineista irtautumisessa, ilmastomuutoksen hillinnässä ja vähähiiliseen energiantuotantoon siirtymisessä. Keskeisenä haasteena on siirtymän toteuttaminen mahdollisimman hallitusti, kustannustehokkaasti ja kilpailukyky säilyttäen.

Tarvittavan muutoksen nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi, on tutkimus- ja demonstraatiovaiheessa olevia uusia teknologioita syytä tukea. Kehitysvaiheen jälkeen kaikkien teknologioiden tulee pärjätä kilpailluilla markkinoilla.

TKI-tuet lisäävät tarvittavia kannustimia kehittää riittävässä määrin teknologiaa, joka hyödyttää myös laajemmin kansantaloutta päästövähennysten myötä ja lisää potentiaalia uusien vientituotteiden kehittämiseen.

- Energiateollisuus pitää hyvänä, että energiatuen määräraha (364 MEUR) kohdistuu suurissa määrin energiainfrastrukturi-investointeihin, energiateknologian uusiin investointeihin, vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen ja teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen.
- Vuonna 2023 otetaan käyttöön myös uusi T&K-verokannustin. Energiateollisuus tukee lisäpanostuksia TKI-ympäristöön.

Panostukset luvituksen sujuvoittamiseen

Venäjän hyökkäyssota on nostanut energian hintaan ja koettelee huoltovarmuutta. Energia-ala investoi tänä vuonna lähes 4 miljardia euroa puhtaaseen energiaan sekä vahvoihin verkkoihin. Investoinnit uusiutuvaan energiaan on saatava nopeasti liikkeelle ja lupakäsittelyt sujuvaksi.

Investointien suurimpana esteenä ei useinkaan ole teknologia, tuotannon hinta tai rahoituksen saatavuus, vaan luvituksen haasteet. Näitä haasteita on helpotettava sujuvoittamalla luvituskäytäntöjä ja purkamalla päällekkäisiä prosesseja.

- Valtion talousarviossa on lisätty määrärahoja luvituksen ja kaavoituksen kokonaisuuteen. Näin pyritään lisäämään resursseja vihreää siirtymää tukevien investointihankkeiden kaavoitukseen sekä luvitukseen ja siten nopeuttaa niiden toteuttamista. Pidämme lisärahoitusta tärkeänä.

Päästöoikeuden hinta ja sen ohjausvaikutus

Päästöoikeuden hinnat ovat nousseet selvästi vuoden 2021 alusta lähtien. Samalla päästökaupan ohjausvaikutus energiantuotannossa on kasvanut ja on selvää, että sähkön ja kaukolämmön päästöt painuvat hyvin alas vuoteen 2030 mennessä. Kohonneiden hintojen myötä Suomen päästöoikeuksien huutokauppatulot ovat nousseet selvästi. Talousarvion mukaan huutokauppatulojen arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 450 MEUR. Huutokauppatulot ovat yli kaksinkertaistuneet vuodesta 2020.

- On oletettavaa, että päästöoikeuksien hinnat tulevat pysymään selvästi aikaisempaa korkeammalla tasolla myös jatkossa. Ohjausvaikutuksen purressa energiantuotannon polttoaineiden veronkorotuksia tulee välttää.

Vaihtoehtoiseen latausinfrastruktuurin panostaminen tärkeää

Suomen haastavien liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi autokannan pitää uusiutua nopeasti vähäpäästöisempään suuntaan. Latausinfrastruktuurin puute on vaihtoehtoisten käyttövoimien käyttöönoton osittainen pullonkaula.

- Katsomme panostukset latausinfrastruktuurin rakentamisen vauhdittamiseksi tarpeellisenä ja valtiontalouden näkökulmasta kustannustehokkaana tukiratkaisuna.

Hallituksen tavoite on lisätä biokaasun tuotantoa – vero vääränlainen signaali

Hallitus esittää lämmityksessä käytettävälle biokaasulle veroa, joka olisi suuruudeltaan olisi 1,20 euroa megawattitunnilta. Verotuotot suunnitellusta muutoksesta on hyvin vähäiset. Hallitus on asettanut tavoitteeksi kasvattaa biokaasun tuotantoa 4 TWh:iin vuoteen 2030 mennessä. Tästä 2,5 TWh käytettäisiin liikenteessä ja loput 1,5 TWh teollisuudessa ja lämmityksessä. Tavoitteen saavuttamiseksi Suomessa tarvitaan merkittävä määrä uusia biokaasulaitoksia. Investointien toteutumisen kannalta on keskeistä, että biokaasu on tulevaisuudessa kilpailukykyistä.

- Hallituksen esitysluonnoksen mukainen vero biokaasulle heikentää sen kilpailukykyä ja siten sillä on heijastusvaikutuksia biokaasun investointipäätöksiin.

Lisätietoja: Sampo Seppänen, sampo.seppanen@energia.fi, 050 340 7716